

Vergadering: 23 februari 2016
Agendanummer: 6
Status: Opiniërend
Portefeuillehouder: J. Hoekzema
Behandelend ambtenaar H. Emons, 0595-447
E-mail: gemeente@winsum.nl (t.a.v. H. Emons)

Aan de gemeenteraad,

Onderwerp

Voorontwerp Inpassingsplan Noord-West 380 kV EOS-VVL

Samenvatting integraal advies

Het voorontwerp-inpassingsplan Noord-West 380 kV EOS-VVL geeft aanleiding tot het maken van enkele opmerkingen. Deze zijn verwoord in bijgevoegde concept-reactie. Wij verzoeken u in te stemmen met deze reactie, waarna deze kan worden verzonden aan de minister van Economische Zaken.

Inleiding

TenneT TSO B.V. (TenneT) wil de transportcapaciteit voor elektriciteit vanaf Eemshaven vergroten door de huidige 220 kV-verbinding te vervangen door een nieuwe 380 kV-verbinding. Aanleiding vormen de geleidelijke toename van de elektriciteitsproductie op Eemshaven, aansluitingen van windparken en de ingebruikname (of aanleg) van nieuwe verbindingen van Eemshaven naar het buitenland en vice versa. De bestaande verbindingen vanaf Eemshaven naar de centrale ring in Nederland hebben hiervoor niet genoeg capaciteit. De nieuwe verbinding wordt Noord-West 380 kV Eemshaven Oudeschip-Vierverlaten genoemd.

Voorgeschiedenis inspraak

Na de *Startnotitie m.e.r. Noord-West 380 kV*, die in het najaar van 2009 ter inzage lag - waarop wij als gemeente geen zienswijze hebben ingediend -, is dit de eerst volgende mogelijkheid om bestuurlijk in te spreken op de plannen.

Er is inmiddels al een aantal jaren een voorbereidingsbesluit genomen door de minister, zodat het voorkeurstracé planologisch wordt beschermd en er in ieder geval geen ongewenste bouwwerken en dergelijke kunnen verschijnen. Deze voorbereidingsbesluiten zijn wettelijk vrijgesteld van inspraak.

Bestuurlijke overleggen hebben plaatsgevonden op 5 februari 2010, 27 mei 2013, 9 januari 2015.

Procedure

Het voorliggende Inpassingsplan en MER (milieu effect rapport) biedt de juridisch-planologische basis voor de ruimtelijke inpassing van deze circa 40 kilometer lange nieuwe verbinding. Het inpassingsplan wordt vastgesteld door de minister van Economische Zaken (EZ) en de minister van Infrastructuur en Milieu (IenM). Zij vormen samen het bevoegd gezag. Alvorens het bevoegd gezag het inpassingsplan vaststelt dient zij gelet op artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening uw gemeenteraad, en de andere gemeenteraden op wiens grondgebied het inpassingsplan betrekking heeft, te horen. Naast het horen van uw raad dient het inpassingsplan ook aan de colleges van betrokken gemeenten voorgelegd te worden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening.

De reactie van uw raad en ons college betreft het bevoegd gezag bij het vervolg van de procedure. Dit betekent overigens niet dat het bevoegd gezag gehouden is uw reactie over te nemen. Het bevoegd gezag zal daar een eigen afweging in maken.

Voor het horen van de gemeenteraad bestaat geen voorgeschreven vorm. Nu de minister ervoor heeft gekozen het horen van uw raad te combineren met het voeren van het vooroverleg met ons college meent ons college dat met het geven van twee reacties praktisch om dient te worden gegaan.

Ons college kiest ervoor om aan het horen van uw raad uitvoering te geven door u het inpassingsplan aan te bieden via voorliggend voorstel en bijgaande concept-reactie met het verzoek deze opiniërend te bespreken. Bijgaande concept-reactie is de reactie die ons college meent te geven op het voorontwerp-inpassingsplan. Wij vragen uw raad in te stemmen met de concept-reactie. Mocht uw raad aanvullende opmerkingen of andere inzichten hebben over het voorontwerp-inpassingsplan dan zullen wij deze verwerken in de conceptbrief die wij mede namens uw raad laten uitgaan.

Na het verwerken van de inspraakreacties zal in het voorjaar van 2016 (april/mei) het eventueel aangepaste ontwerp-inpassingsplan samen met het MER ter inzage worden gelegd. Op dat moment is er de mogelijkheid voor het indienen van een zienswijze tegen het plan.

Tegelijkertijd zullen ook alle ontwerp-vergunningen ter inzage liggen, die nodig zijn voor het realiseren van de tijdelijke bouwwegen en voor de uiteindelijke verbinding. (De vergunningaanvragen worden eind januari 2016 bij de betrokken gemeenten verwacht).

Inhoudelijk

In het voorliggende voorstel gaan wij eerst in op de hoofdzaken die het project definiëren. Daarna gaan wij dieper in op planinhoudelijke aspecten van het inpassingsplan. Daarbij gaat het om opmerkingen over de toelichting, de regels en verbeelding en de uitvoering van het project.

Tracé (hoofdstuk 5 toelichting)

Over de tracékeuze heeft vooraf de nodige ambtelijke en bestuurlijke afstemming plaatsgevonden (zie ook paragraaf 5.5.4). Uit drie onderzochte tracé-alternatieven is een voorkeurstracé gerold, als resultante van de m.e.r.-procedure (milieueffectrapportage). Bij dit tracé wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij het Meest Milieuvriendelijke Alternatief en waarbij zoveel mogelijk gevoelige bestemmingen, zoals woningen, worden ontzien. Het tracé door onze gemeente is te vinden op het derde kaartblad van de verbeelding.

Alles overziend geeft het gekozen tracé ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Type mast

Voor het project wordt een nieuw type mast toegepast. De traditionele vakwerkmasten verdwijnen en worden vervangen door een slanker masttype: de Wintrackmast (circa 55 meter hoog). De Wintrackmast is ontwikkeld in opdracht van TenneT. Wintrackmasten zijn zo ontworpen dat de magneetveldzone veel smaller is en de impact op het landschap kleiner dan bij conventionele vakwerkmasten. De Wintrackmast bestaat uit twee conische palen (poles) waarbij er bij dit project aan elke paal in eerste instantie één circuit van 380 kV wordt gehangen, in totaal dus 2 circuits van 380 kV (2x380 kV). Op termijn neemt de behoefte aan transportcapaciteit verder toe en zal de verbinding Noord-West 380 kV EOS –VVL gebruikt gaan worden voor maximaal 4 circuits van 380 kV. Daarom wordt deze verbinding nu al zodanig uitgevoerd dat dit gebruik voor maximaal 4 circuits 380 kV mogelijk is. Dat houdt in dat de masten en de fundering meteen hierop worden voorbereid, zodat er op termijn meer geleiders in kunnen komen.

Doordat de vakwerkmasten worden opgeruimd worden vormconflicten in het landschap voorkomen. Verder neemt het aantal masten af doordat minder masten nodig zijn voor de nieuwe 380 kV hoogspanningslijn. Daarnaast verdwijnt een hele verbindinglijn en resteert straks slechts de nieuwe lijn in het landschap.

Het gekozen masttype geeft ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Ondergronds

Begin december 2015 heeft minister Kamp op basis van onafhankelijk onderzoek besloten om voor dit project geen ondergrondse aanleg toe te passen.

Het ondergronds brengen van 380 kV hoogspanningsleidingen (verkabelen) is weliswaar technisch mogelijk, maar zal in dit project niet worden uitgevoerd. Enerzijds is dit een kostenvraagstuk (de investeringen om te verkabelen bedragen ruim een viervoud van bovengrondse aanleg). Anderzijds wordt het verkabelen afgezet tegenover de landschapswinst door het opruimen van de gehele 220 kV hoogspanningslijn. Het is dus een één op één ruil, waarmee de noodzaak om te verkabelen afneemt; het rijksbeleid is er immers op gericht dat voor iedere *extra* kilometer hoogspanningslijn ook een deel ondergronds wordt gebracht – indien technisch mogelijk uiteraard. In dit geval is er geen sprake van uitbreiding, maar vervanging.

Bovendien mag niet onderschat worden wat de effecten van verkabelen zijn op de ondergrond en bodemhuishouding. De kabels zullen diep gelegd moeten worden in een strook tot 50 meter breed. Dit heeft effect op microreliëf, archeologie, aardkundige waarden en grondwaterstromen.

Wij hebben kennis genomen van de van de motie Zuidhorn, waarin aangedrongen wordt op het ondergronds brengen van de kabels in het Middag-Humsterland. Wij staan ondergrondse bekabeling in dit gebied echter niet voor vanwege de hierboven genoemde effecten ervan.

Voor de 110 kV verbinding tussen Ranum en Vierverlaten geldt dat deze eerst wordt opgehangen in de nieuwe masten. Mocht er in de toekomst een uitbreiding plaatsvinden van de 380 kV verbinding en de masten vol komen te hangen, dan is er nog de mogelijkheid om deze 110 kV verbinding ondergronds te brengen. Vooralsnog is er geen aanleiding voor deze ingrijpende en kostbare operatie, omdat de energiemarkt en de mogelijkheden niet goed te voorspellen zijn.

De verkabelingsmogelijkheden van het project geven ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Gevoelige bestemmingen

In de gemeente Winsum zijn twee gevoelige bestemmingen gedefinieerd; deze objecten liggen binnen de minimale afstand van 80 meter van de verbinding, dus binnen de magneetveldzone. Het gaat om de adressen Oosterlaan 2 en Provincialeweg 24 te Sauwerd. TenneT is met de eigenaren van de panden in overleg over eventuele uitkoop.

Uitvoering

De uitvoering van het project betreft een werk van grote omvang. Voor de masten worden aanzienlijke bouwputten geslagen voor de fundering. Op deze fundering worden grote palen geplaatst waartussen de kabels gehangen worden. Al met al is sprake van een grote logistieke operatie waarbij, naast gebruik van de reguliere infrastructuur, tijdelijke bouwwegen aangelegd moeten worden waarover grote hoeveelheden (zwaar) materiaal vervoerd moet worden. Schades aan gemeentelijke (en particuliere) eigendommen worden vergoed (paragraaf 8.3.3.). Voorgaande neemt niet weg dat overlastsituaties en hinder kan en zal voorkomen. Van belang is om daarover duidelijk met de verantwoordelijke bestuurders en ambtenaren te communiceren om mogelijke praktische oplossingen te vinden en tijdig en duidelijk om- en aanwonenden te informeren om de hinder zo goed mogelijk te beperken.

De uitvoering van het project vraagt om aandacht. In de concept-reactie gaan wij daarop in.

Toelichting

De toelichting van het inpassingsplan behandelt alle noodzakelijke aspecten van het project. Desalniettemin kunnen bij een aantal onderdelen naar onze mening opmerkingen gemaakt worden. Daarbij gaat het voornamelijk om zaken die betrekking hebben op Middag Humsterland.

In de concept-reactie plaatsen wij onze opmerkingen bij de toelichting.

Regels

Het inpassingsplan kent enkelbestemmingen, dubbelbestemmingen en aanduidingen. De gekozen systematiek is dat dit plan zal vigeren naast bestemmingsplan Buitengebied Winsum, zodat er overlappend een planologisch regime ontstaat dat zowel het normale gebruik mogelijk maakt, cultuurhistorische waarden beschermt, bouwmogelijkheden biedt en tegelijk ook de hoogspanningsverbinding een plek geeft. Feitelijk voegt het inpassingsplan dus een laag toe aan ons bestemmingsplan.

In de concept-reactie plaatsen wij bij de regels een opmerking over de systematiek.

Verbeelding

Van de analoge versie is alleen kaartblad 3 van de verbeelding van toepassing op onze gemeente. De verbeelding toont het nieuwe tracé via de dubbelbestemming Leiding-Hoogspanningsverbinding 4x380 kV. Met de gebiedsaanduiding

vrijwaringszone-hoogspanningsverbinding te vervallen wordt het vervallen van de huidige 220 kV en 110 kV hoogspanningsverbinding zichtbaar.

In de concept-reactie plaatsen we een opmerking bij de verbeelding.

Tekstuele wijzigingen

Vervolgens zijn er nog enkele tekstuele wijzigingen, die puntsgewijs in de reactie worden vermeld.

Deadline

Gezien de inspraaktermijn is de bestuurlijke deadline 12 februari.

Achterliggende stukken

- Aanbiedingsbrief Voorontwerp-inpassingsplan Noord-West 380 kV EOS-VVL
- Voorontwerp Inpassingsplan Noord-West 380 kV EOS-VVL
- Reactiebrief van college